

Sisukord

1. Ainevaldkond: Kunstiained.....	2
1.1. Kunstipädevus	2
1.2. Ainevaldkonna õppeained	2
1.3. Õppeaine jaotamine.....	2
1.4. Ainevaldkonna kirjeldus.....	3
2. Aine: Muusika.....	4
2.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid.....	4
2.2. Õppeaine kirjeldus.....	4
2.3. Õppetegevus	6
2.4. Füüsiline õpikeskkond.....	7
2.5. Hindamise üldalused	7
2.6. Läbivad teemad	8
2.7. Lõiming teise õppeainetega.....	9
3. II kooliastme õpitulemused:	11
4. Klass: 4 klass.....	12
4.1 Õpitulemused	12
4.2 Õppesisu (70t):	14
5. Klass: 5.klass.....	17
5.1 Õpitulemused	17
5.2 Õppesisu (35t):	18
6. Klass: 6. klass.....	23
6.1. Õpitulemused	23
6.2 Õppesisu (35t):	26
7. Hindamine.....	31

1. Ainevaldkond: Kunstiained

1.1. Kunstipädevus

Põhikoolis on kunstivaldkonna õppeainete õpetamise eesmärgiks kujundada õpilastes eakohane kunstipädevus: suutlikkus mõista kunstide mitmekesisust, arutleda kunsti ja muusika teemadel; väärtustada lähimbruse, Eesti ja maailma kultuuripärandit; näha eri ajastute ja nüüdisaja kultuuri suhet; kasutada kunsti ja muusika väljendusvahendeid isiklikuks ja kollektiivseks loominguliseks tegevuseks, väärtustada enda ja kaaslaste loomingut.

Põhikooli õpilane:

1) on omandanud loovtegevuse ja eneseväljenduse kogemusi, tunnetab enda loomingulisi võimeid ning väärtustab isikupäraseid ja keskkonnasäästlikke

lahendusi;

- 2) kasutab loovtöodes mitmekesiseid visuaalseid ja muusikalisi väljendusvahendeid, arutleb eakohaste kultuuriliste sõnumite ja väärtushinnangute üle, oskab kujundada oma arvamust ning väljendada kunsti abil emotsioone;
- 3) väärtustab kultuuri ja inimese loovust, osaleb nii individuaal- kui ka koostööprojektides ning peab tähtsaks lahenduste otsimist ja loovat mõtlemist;
- 4) märkab kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust, mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas, aktsepteerib erinevaid kultuurinähtusi;
- 5) väärtustab ja hoiab Eesti ning siin elavate rahvusvähemuste kultuuri, tunneb vastutust kultuuritraditsioonide säilimise eest, seostab kunsti ja kultuuri ning teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 6) omab ülevaadet kunstivaldkonnaga seonduvatest elukutsest, ametitest võimalustest.

1.2. Ainevaldkonna õppeained

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika.

1.3. Õppeaine jaotamine

I kooliaste

muusika vene õppekeelega klassis – 5 tundi

muusika keelekümbalusklassis – 6 tundi

II kooliaste

muusika – 4 tundi

III kooliaste

muusika – 3 tundi

1.4. Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstide valdkonna aineid ühendab tähelepanu pööramine loovuse ja eneseväljendusoskuse arenemisele ning tervikliku maailmapildi kujunemisele. Kunstidega tegelemise kaudu saadakse teadmisi erinevate väljendusvahendite ja kultuuride kohta, õpitakse tundma ennast ning mõtestatakse kunstide rolli ühiskonnas.

Loomise, esitamise, teoste interpreteerimise ja analüüsimise kaudu õpitakse tundma traditsioonilisi ning nüüdisaegseid kunste, nende sisu, vorme ja tähendusi, kujundatakse mõistmist ning kriitikameelt. Oluline on mõtlemise paindlikkus ning avatus kultuurilistele ja individuaalsetele erinevustele, mis toetavad toimetulekut kiiresti muutuv ja mitmekultuurilises maailmas.

Praktiline kunstidega tegelemine arendab tundemaailma, intuiitvset ja loovat mõtlemist. Kunstidel on oluline osa igapäevaelu rikastava ning emotsionaalselt tasakaalustava harrastusena. Kunstitegevused tasakaalustavad teiste ainete valdavalt verbaalset ning analüütilist mõtlemist, lisades kujundliku, sünteesiva ja intuiitvse poole. Selle tulemus on terviklik mõtlemine, mis võimaldab loovalt läheneda probleemidele, väärtustab erinevaid lahendusi ja lahendite mitmetahulisust. Kunstidega tegelemine avaldab positiivset mõju kõikide ainete õppimisele

Kunstiainete sisus, tegevustes ja taotlustes on ühised järgmised aspektid:

1. teadmised kunstidest (analüüs);
2. erinevate kunstide seostamine (süntees);
3. ainealane (verbaalne) keel;
4. loominguline eneseväljendus (loomine, esitamine)
5. kunstiloomingu vastuvõtmine (kommunikatsioon, kriitika)
6. oma-, kohaliku ja maailmakultuuri väärtustamine (mitmekultuurilisus);
7. kultuuriväärtuste kaitsmine (jätkusuutlikkus).

2. Aine: Muusika

2.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Põhikooli õpilane:

- 1) tunneb rõõmu muusikast ning tunnetab, teadvustab ja arendab musitseerimise kaudu;
- 2) oma võimeid;
- 3) tunneb huvi muusika kui kunstiiliigi vastu ning kujundab enda esteetilist maitset;
- 4) mõtleb ja tegutseb loovalt ning väljendab end loominguliselt muusikaliste tegevuste kaudu;
- 5) kasutab muusikalistes tegevustes omandatud muusikalise kirjaoskuse põhialuseid;
- 6) väärtustab muusikat ning muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
- 7) teab ja hoiab rahvuskultuuri traditsioone, osaleb laulupidude traditsiooni edasikandmise protsessis ning mõistab ja austab erinevaid rahvuskultuure;
- 8) teadvustab ja väärtustab muusikateoste autorsust ning suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda;
- 9) teab Eesti ja paikkonna tuntumaid heliloojaid ja interpreete ning väärtustab kultuuritraditsioone;
- 10) mõistab, kuidas huvi valdkonna vastu, muusikalised võimed ja teadmised võimaldavad kujundada sellest hobi (harrastuse) või tulevad tulevikus kasuks ameti valikul.

2.2. Õppeaine kirjeldus

Muusikaõpetus toetab õpilaste individuaalse eripära kujunemist muusikalise eneseväljenduse abil. Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse harmoonilisi

isiksusi, tasakaalustatakse ja toetatakse õpilaste emotsionaalset arengut, sh teiste õppeainete omandamisel. Muusikaõpetuse kaudu avatakse ja avardatakse võimalusi muusikaga tegelda ja muusikast rõõmu tunda ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste muusikalist maitset ning sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid.

Muusika ainekava koostades on lähtutud järgmistest põhimõtetest:

- teadvustada ja tähtsustada ühislaulmise kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist rolli;
- rõhutada musitseerimise osatähtsust;
- julgustada ja toetada loomingulist eneseväljendust;
- teadvustada ja süvendada õpilase isiklikku suhet muusikaga;
- rõhutada muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilis-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel, tunde- ja mõttemaailma arendamisel ning rikastamisel;
- lähtuda õppes õppija vajadustest ning tähtsustada integreeritud tegevusi.

Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas välja kujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltjini Kodjly meetodi ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaõpetuse koostisosad on musitseerimine (laulmine, pillimäng), omalooming, muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus.

Muusika kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

- laulmine
- pillimäng
- omalooming
- muusika kuulamine.

Õppeaine koostisosad ja osaoskused on üksteisega mitmetähenduslikus ja tihedas seoses ning neid kujundatakse muusikaliste tegevuste kaudu. Musitseerimise all mõistetakse igasugust muusikalist eneseväljendust, nagu laulmist, pillimängu ja omaloomingut. Musitseerides arendatakse isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, sallivust, paindlikkust, emotsionaalset kompetentsust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmisega arendatakse sotsiaalseid oskusi ja kujundatakse isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide ja tekstide loomisega.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse erinevaid karaktereid, väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat noodikirja lugemise oskust koos musitseerimisega.

Muusikaõpetuse lahutamatuks osaks on kontserdielu korraldamine koolis, et õpilastel tekiks muusika kuulamise harjumus ning nad saaksid ürituste korraldamise kogemuse.

2.3. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab õpilastele piisavalt aega puhata ja huvialadega tegelda;
- võimaldatakse õpilasel õppida individuaalselt ning koos teistega, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile, et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks;
- kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad õpilaste huvisid ning suurendavad õpimotivatsiooni, arvestades sealjuures õpilaste individuaalsust ja konkreetse klassi võimekust;
- rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka tänapäevaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
- kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti/ multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel kontsertidel, teatrites, muuseumides, looduses, näitustel, raamatukogudes jne;
- kasutatakse mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist;
- leitakse tunnivälise loomingulise tegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, näituste kavandamine, töötoad jms).

2.4. Füüsiline õpikeskkond

- Muusika õpetamiseks koolis on saadaval: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, muusikakeskus HIFI, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogrammja MIDI salvestusprogramm.
- Tund toimub ruumis kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.
- Kool võimaldab fonoteegi (CD-d, DVD-d, VHS-d) kasutamise.

2.5. Hindamise üldalused

Kunstivaldkonna pädevuste hindamisel lähtutakse iga õpilase võimetekohasest arengust ja õpitulemuste saavutatusest. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, põhikooli riiklikus õppekavas esitatud õpitulemused.

Kunstivaldkonna õppeainetes on hindamise eesmärk toetada õpilaste arengut, innustada õpilasi isikupäraste ideede ja loovate lahenduste leidmisel ning suunata neid sihikindlalt õppima; suunata õpilaste enesehinnangu kujunemist, tekitada neis muusika- ja kultuurihuvi ning luua alus elukestvatele muusikaharrastusele; suunata ja toetada õpilasi haridustee valikul kunstide valdkonnas. Hindamine annab tagasisidet õpilaste individuaalse arengu kohta ning on lähtekohaks järgneva õppe kavandamisel.

Hindamisel lähtutakse ainevaldkonnas taotletavatest pädevustest, mille keskmes on:

- õpilaste muusikaliste võimete areng;
- teadmiste ja oskuste rakendamine musitseerimisel;
- isikupärane lähenemine loovülesannete lahendamisel.

Hindamisel väärtustakse õpilaste teoreetilisi teadmisi, püüdlikkust ja osalemist õppeprotsessis ning pingutust tulemuste elluviimisel.

Õpitulemuste hindamise vormid on mitmekesised, motiveerivad õpilaste arengut ja on vastavuses õpitulemustega. Õpitulemusi hinnatakse numbriliste hinnetega ning sõnaliste hinnangute abil, lähtudes püstitatud õppeülesandest ning kehtiva õppekava sisust ja eesmärkidest.

Kujundav hindamine aitab püstitada edasiseid eesmärke, hinnata õpilase panust õppetöösse ning kujundab õpilase enesehinnangut. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead.

Muusika õpetamisel hinnatakse õpilaste teadmiste ja oskuste rakendamist, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi ning õppe- ja kasvatusesmärke muusikaliste oskuste lõikes alljärgnevalt:

- 1) laulmine – aktiivne osavõtt ühislaulmisest, õpitulemustes nimetatud ühislauluvaraomandamine;
- 2) pillimäng – musitseerimine kaasmängudes rühmas ja/või üksis;
- 3) omalooming – lihtsa kaasmängu, ostinato, ideede välja- pakkumine ning teostamine, loomingulisus;
- 4) muusika kuulamine ja muusikalugu, – muusika üle arutlemine, muusikateoste analüüsimine ning oma seisukohtade põhjendamine, osalemine kirjalikes ja suulistest aruteludes;
- 5) tunnist osavõtu aktiivsus – aktiivne osalemine tunni eri osades;
- 6) tunniväline muusikaline tegevus – osalemine kooliansambelis, esinemine kooliüritustel, kooli esindamine konkurssidel/võistlustel, sh muusikaolümpiaadil.

2.6. Läbivad teemad

Muusika õpetuses kaasatakse kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond. Need teemad hõlmavad mitmekülgeid oskusi, nagu info leidmine, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseerivas maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguilist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine muusikaüritustel.

2.7. Lõiming teise õppeainetega

Muusika on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning ajastu mõttemaailmaga. Kunstis, muusikas, kirjanduses ja ajaloo õpitakse tundma eri ajastute eetilisi ja esteetilisi tõekspidamisi ning nende seotust sotsiaalsete, majanduslike, ideoloogiliste, tehnoloogiliste ja muude mõjutajatega. Ühine on maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine ja väärtustamine, isiklike seisukohtade väljendus- ja põhjendusoskuste kujundamine ning salliv suhtumine kaaslaste eriarvamustesse ja loominguilistesse katsetustesse.

Mitmes valdkonnas, nt kirjanduses ja keeltes, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses kasutatakse muusikaga kattuvaid mõisteid, milleks on kompositsioon, struktuur, mõõdud, rütm, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutatavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsed. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehalisest kasvatuses lähtudes arendatakse tähelepanu, motoorikat.

Muusika võimaldab nii teooria kui ka praktika kaudu lõimida kõiki üldpädevusi loomulikult igapäevasesse õppetöösse.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Muusika rõhutab kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi identiteedi osana. Kõigis tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitlevate teemade, analüüsitavate muusikateoste ja -sündmuste kaudu aidatakse kaasa eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujunemisele. Praktiline loominguiline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, arutlused ja esitlused ning ühistes kunsti- ja muusikaprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ja õpetavad väärtustama üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Muusikateoste üle arutledes harjutatakse oma seisukohtade kaitsmist ning teiste arvamustest lugupidamist. Muusikaõpe aitab teadvustada inimese kui kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannetes saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti (teemad nagu vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainekava ning sõnumid jne). Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ja toetada oma identiteedi väljendamist loomingu.

Õpipädevus kujuneb eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis aitab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii üksinda kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad, et õpilane hangib info, analüüsib ja tõlgendab seda ning kasutab õpitut uudsetes olukordades. Õpilased saavad ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagaside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Tähtsal kohal on muusikateostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, lihtsast argikeelsest kirjeldusest ainespetsiifilise keelekasutuseni. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Referatiivsete ja uurimistöde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning juhib kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (teksti, joonist, skeemi, tabelit, graafikut). Tutvutakse muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma muusikale omast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiapädevuse arengut toetavad muusikatunnis ülesanded, kus tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahendusteede üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi; samuti kasutada muusikamõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrrelda ja liigitada erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutada sümboloid. Loomeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika arengus.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad üksi- ja rühmatöö, uurimuslikud ja probleemipõhised ülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäeva elu nähtustega. Muusikale on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, leidlikult valides sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima, võtma vastutust tööde lõpuni viimise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

3. II kooliastme õpitulemused:

- 1) osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- 2) laulab ühehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;

- 11) leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- 12) tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

4. Klass: 4 klass

4.1 Õpitulemused

Laulmine

Õpilane :

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule *a cappella* ja saatega;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 5) laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- 6) laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO₁, LE, NA, DI);
- 7) duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega-

Pillimäng:

Õpilane :

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des;
- 2) rakendab musitseerides 6-keelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga.

Liikumine:

Õpilane :

- 1) tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- 2) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 3) tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi.

Omalooming:

Õpilane :

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;

- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 4) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist. julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;

Muusika kuulamine

Õpilane :

- 1) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 2) kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- 3) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusik.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane :

- 1) mõistab allolevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) noodivältused, paus, rütmifiguurid: Ta, ti-ti, ti-ti-ri, tiri-ti, Ta-i-ti;
- 3) 2/4,3/4 ja 4/4 taktimõõtude tähenduse mõistmine ja arvestamine musitseerimisel;
- 4) 2-osaline lihtvorm.

4.2 Õppesisu (70t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
Laulmine	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes; osaleb oma kooli ja kodukoha kultuurielus; • kuulab iseennast ja teisi koos musitseerides, • mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast; • laulab ühehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades; • laulab koolikooris õpetaja valikul ja/või erinevates vokaal- koosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust; 	20

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab laulda eesti rahva-, regilaule ning peast antud ühislause; • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest; • laulab meloodiat relatiivseid helikõrgusi kasutades käemärkide, rütmistatud astmenoodi järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides (SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI); • laulab duur- ja moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega; 	
Pillimäng	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (pillimängus); • seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga; • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato'des. 	10
Liikumine	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (liikumises); • tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi; 	7
Omalooming	<ul style="list-style-type: none"> • esitab ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades; • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi. • loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või <i>ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel</i>; • loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne; • kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist. 	10

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust • eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat; • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusika kuulamisel); • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara; • kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: melodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; (kahe- ja kolmeosaline lihtvorm). 	<p>13</p>
<p>Muusikaline kirjaoskus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi (muusikalises kirjaoskuses). • mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; • noodivältused, rütmifiguurid ja pausid: <ul style="list-style-type: none"> • laulab noodist astmetel SO, MI, RA, JO, RA₁, SO₁, JO¹, LE, NA, DI, käemärkide järgi ja noodijoonestikul erinevates kõrguspositsioonides; • mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas: a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur- helilaad, moll- helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli; b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon; c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass); d) tempo, dünaamika- piano, forte, crescendo, diminuendo; e) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara. 	<p>10</p>

5. Klass: 5.klass

5.1 Õpitulemused

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 2) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 3) laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“(saksa rahvalaul), „Püha öö“ (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või *ostinato*'des ning iseseisvatespalades;

Omalooming:

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või *ostinato*'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- 3) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- 3) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfoniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi;
- 6) on tutvunud Soome, Vene, Läti, Leedu muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- 7) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
  - a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli,
  - b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;
  - c) muusikalised väljendusvahendid, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
  - d) tempo, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, crescendo, diminuendo;

5.2 Õppesisu (35t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
Laulmine	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest; • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2; • rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; • kuulab muusikalist saadet, laulab vastavalt muusika meeleolule; • laulab nii klaveri- kui ka fonogrammiga; • laulab eakohaseid ühehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; 	10

	<ul style="list-style-type: none"> • laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk) „Püha öö” (F. Gruber). 	
Pillimäng	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes; 	1
Omalooming	<ul style="list-style-type: none"> • loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel; 	1
Muusika kuulamine ja muusikalugu		23
Muusikateooria -rütmiline püramiid -paussid -taktimõõt -helilaad ja helistik -bemoll, bekaar	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi; • kasutab muusikateoreetilised mõisted muusikapala analüüsimiseks. 	9
Eesti rahvamuusika Kooriliikumine	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; • tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni; • räägib Eesti muusikalise traditsioonist; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Eesti rahva tantsud; • moodustab 4-ja realise regivärssi; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	2
Soome rahvamuusika	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Soome rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	1

	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Soome rahva tantsud; <p>iseloostab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;</p>	
Vene rahvamuusika	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Vene rahvamuusikaga; • iseloostab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Vene rahva tantsud; • iseloostab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara. 	1
Läti rahvamuusika	<ul style="list-style-type: none"> • tutvub Läti rahvamuusikaga; • iseloostab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Läti rahva tantsud; • iseloostab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara. 	1
Leedu rahvamuusika	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Leedu rahvamuusikaga; • iseloostab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Leedu rahva tantsud; • iseloostab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara. 	1

Rootsi rahvamuusika	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Rootsi rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Rootsi rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	1
Norra rahvamuusika	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Norra rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Norra rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • tutvub teosega „Per Gynt“ ja räägib teose sisust. 	1
Sümfooniaorkester	<ul style="list-style-type: none"> • kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit; • teab sümfooniaorkestri ülesehitusest; • nimetab missugused pillirühmad asuvad sümfooniaorkestris; • teab kes on dirigent ja missugune on tema roll orkestris; • teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega. 	1
Muusikaline kirjaoskus	<ul style="list-style-type: none"> • mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes; • mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides; • kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsetehelikõrgustega (tähtnimedega); 	5

- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas;
- eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid).

6. Klass: 6. klass

6.1. Õpitulemused

Õpilane

- 1) osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises; huvitub oma kooli ja kodukoha kultuurielust ning osaleb selles;
- 2) laulab ühehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- 3) laulab kooliansamblis õpetaja soovitusel ja/või erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes tunnis ning tunnivälises tegevuses; mõistab laulupeo traditsiooni ja tähendust;
- 4) oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslast;
- 5) oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislause;
- 6) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- 7) kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- 8) julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnaliselt kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- 9) kirjeldab ning põhjendab suunavate küsimuste ja omandatud muusika oskussõnade abil kuulatavat muusikat; mõistab autorsuse tähendust;
- 10) eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- 11) leiab iseloomulikke jooni eesti ja teiste maade rahvamuusikas

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt; on teadlik häälehoiu vajadusest;
- 2) seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- 3) rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- 4) laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- 5) laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- 1) kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinato’des;
- 2) kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Omalooming

Õpilane:

- 1) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinato’sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 2) kasutab improvisatsioonides astmemudeleid;
- 3) loob tekste: regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne;
- 4) kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusika lugu

Õpilane:

- 1) kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- 2) kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas; tuntumaid Eesti koore; teab Eesti laulupidude traditsiooni;

- 2) kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- 4) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse; oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- 5) on tutvunud Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatraditsioonidega ja suhtub neisse lugupidavalt;
- 6) iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusika oskussõnavara;
- 7) teadvustab muusikateoste autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- 1) mõistab helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- 2) mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- 3) kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- 4) mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 5) mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- 6) mõistab allolevate oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
  - a) eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
  - b) vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpreet, improvisatsioon;
  - c) tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
  - d) tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo;
- 7) kordavalt I kooliastme muusikaline kirjaoskus ja oskussõnavara.

6.2 Õppesisu (35t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
Laulmine	Õpilane: <ul style="list-style-type: none"> • laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest; 	9

	<ul style="list-style-type: none"> • seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2; • rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes; • kuulab muusikalist saadet, laulab vastavalt muusika meeleolule; • laulab eakohaseid ühehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule; • laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk) „Püha öö” (F. Gruber). 	
Pillimäng	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes; 	1
Omalooming	<ul style="list-style-type: none"> • kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid; • loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); • kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks. 	1
Muusika kuulamine ja muusikalugu		24
Suurbritannia	<p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Suurbritannia rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • nimetab Suurbritannia rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	2
Iiri	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Iiri rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; 	1

	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Iiri rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	
Poola	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Poola rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Poola rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust; • kasutades muusikalist oskussõnavara. 	1
Austria	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Austria rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Austria rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	1
Ungari	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Ungari rahvamuusikaga; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Ungari rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara. 	1
Saksa	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud Saksa rahvamuusikaga; 	1

	<ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; • nimetab rahvalaulu tüüpe; • nimetab rahvapille ja eristab neid kuulmise järgi; • oskab nimetada Saksa rahva tantsud; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	
Nukitsamees	<ul style="list-style-type: none"> • teab kes on teose autor(helilooja, luuletaja); • räägib teose sisust; • räägib teose põhiideest; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara; 	1
Sheherezada	<ul style="list-style-type: none"> • teab kes on teose autor(helilooja) ja räägib lühedalt helilooja elust; • räägib teose sisust ja librettost; • räägib teose põhiideest; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara. 	2
Pildid näitustel	<ul style="list-style-type: none"> • teab kes on teose autor(helilooja) ja räägib helilooja elust; • räägib teose sisust ja librettost; • räägib teose põhiideest; • iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara. 	2
Muusikateooria -tempo -dünaamika	<ul style="list-style-type: none"> • teab muusikateoreetilise mõiste tõlge emakeelele; • leiab mõisted lauludes ja tõlgib neid; • eristab kuulmise järgi (tempo, dünaamika) ja põhjendab oma arvamust. 	3
Muusikaline kirjaoskus		9

- mõistab alljärgnevate helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsetehelikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas;
- eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud; vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

7. Hindamine

Nii numbrilise kui hinnangulise hindamise peafunktsioon muusikaõpetuses on anda tagasisidet töö tulemuslikkuse kohta ja motiveerida õpilast tema edasises tegevuses. Hindamise objektiks on nii valminud teos kui tööprotsess (sh kavandid, harjutused, visandid, pikemaajalise praktilise töö vaheetapid, muusikaliste seminariid, iseseisev töö).

Mahukamate, erinevat õppesisu integreerivate ülesannete puhul kasutatakse hindamist mitme hindega, et anda paremini tagasisidet erinevate oluliste aspektide kohta ning väärtustada iga õpilase mõtete ja lahenduse isikupära.

Motiveerimiseks õpilasi lisatööd tegema ja uusi sihte seadma, hinnatakse õpilaste head või väga head sooritust konkursil, ainevõistlusel, kontserdil

kõrgema hindega („5“).

Õpilastele antakse võimalus osaleda hindamisprotsessis. See õpetab töid analüüsima ja erinevaid lahendusi väärtustama. Selleks, et õpilane oleks ajendatud uusi teadmisi, kogemusi ja oskusi omandama, toetab õpetaja õpilase eneseanalüüsi – mida õpilane tundis ja õppis, mida ta soovib järgmisel korral teha teisiti jne. Üheks võimaluseks on õpimapi kasutamine. Samuti toetab õpilaste kaasamine positiivse minapildi kujunemist ja ajendab õpilasi aktiivselt õppeprotsessis osalema.

Muusikatundides kasutatakse kujundavast hindamist, mis:

- jälgib õpilase arengut,
- keskendub protsessile,
- aitab eesmäärke seada.

Hinnatakse kõiki muusikaõpetuse koostisosi, milleks on:

- 1) laulmine;
- 2) omalooming;
- 3) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 4) õppekäigud.

Lisaks sellele hinnatakse ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana koondhindamisel.

Ülaltoodud muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

- teadmised,
- praktilised oskused,
- eneseanalüüsioskus,
- osalusaktiivsus.

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs);

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Iga kriteeriumi puhul kirjeldab konkreetne õpitulemus (eesmärk või ülesanne) seda, mida õpilane peab oskama teha ehk mida hinnatakse.

Teadmised

Õpilane

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- väljendab oma arvamust kuuldu muusika kohta, põhjendab ja analüüsib seda suuliselt ja kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara;
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Praktilised oskused:

Laulmine ja pillimäng

Õpilane

- laulab ühehäälset rühmas, olenevalt hääle omapäras;
- laulab oma häält arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; l;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu)
- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt
- rakendab musitseerides kitarri lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Loominguliste ideede väljendus

Õpilane

- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguideid;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Õpilane saab hinde „5”, kui ta esitab vastamisel laulu peast, ilma vigadeta, oma hääle omapära arvestades, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili.

Muusikaliselt vähem võimeka õpilase puhul ei nõuda puhast intonatsiooni. Selle tegevuse hindamisel hinnatakse ka osalusaktiivsust.

Laulmine

Õpilane

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoiu häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Eneseanalüüsioskus

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerimisel.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldumisvorme;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või muusitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes.

	Teadmised	Eneseanalüüsioskus	Osalusaktiivsus
5	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult, kasutades muusika oskussõnavara.	Õpilane analüüsib objektiivselt ja põhjalikult enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ning püstitab uusi eesmärgid, kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult. Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on väga suur.
4	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit),	Õpilane analüüsib enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ja toob välja üksikud eesmärgid, kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult. Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevastes

	analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.		muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur.
3	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.	Õpilane analüüsib vähesel määral ja/või õpetaja toetusel enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega. Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes.
2	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.	Õpilase analüüs enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteedi üle on mitterahuldav.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega. Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.	Õpilane ei analüüsi enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Praktilised oskused				
	laulmine ja pillimäng	loominguliste ideede väljendus	laulmine	
			muusikaliselt võimekas õpilane	muusikaliselt vähem võimekas õpilane
5	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal tasemel, veatult.	Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega, võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
4	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel,	Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, esineb väiksemaid eksimusi.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt

	esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).		väljendusrikas ja kindel.	väljendusrikas ja kindel.
3	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Õpilane väljendab oma loominguideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
2	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel, esineb olulisi puudusi ja vigu.	Õpilane väljendab oma loominguideid ebapiisavalt, esineb olulisi puudusi ja vigu.	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	